

51 Optima demum regula illa est nonnullarum nationum, quae nomen alicujus indicando, nunquam praetermittunt nomen Patris, Avi, et Avabi, quasi librum generationis ejusdem percurrentes, hoc pacto, verbi g. Titius Filius Sempronii, olim Caji, qui fuit olim Seji; et sic generationes istas enumerando non confunduntur personae, licet eodem nomine, et cognomine appellentur.

FORMA DESCRIBENDI BAPTIZATOS

IN PRIMO LIBRO.

TITULUS DECIMUS OCTAVUS.

SUMMARIUM.

- 1 Formula communis.
- 2 Formula restrictior.
- 3 Quae in una Formula restringi debeant?
- 4 Ille qui Baptizat, debet indicari.
- 5 Dies nativitatis exprimi debet.
- 6 Ad quid inseruiat ista adnotatio?
- 7 Parochi caute se gerant in describendis natis ex incertis Parentibus.
- 8 Nomen matris certe scribendum.
- 9 Parochi non est judicare de legitimitate Prolis.
- 10 Expositi possunt esse legitimi.
- 11 Schedulae appensae collo Infantibus non sunt attendendae.
- 12 Non obstantibus schedulis, Infantes baptizandi sub conditione.
- 13 Baptizati ab Obstetricibus notandi sunt.
- 14 Expletiae Caeremoniae notari debent.
- 15 Nomen est imponendum a Parocho, non ab Obstetrice.
- 16 Quicumque sit, qui baptizet, etiamsi Episcopus, notandus.
- 17 Principum filii, licet non baptizentur in Ecclesia, notari debent.
- 18 Baptizati sub conditione adnotandi.
- 19 Obstetrices debent prius approbare, et examinari circa Baptismum.
- 20 Formula scribendi in libro Neophytorum Baptizatos.
- 21 Omnes circumstantiae apponendae sunt.

1 2 3 Restrictiorem Formulam hujus descriptionis tradit Monacell. *T. 1. tit. 10. for. 1.* Sed haec a Rituali praescripta est tutior, et in judicio fidem facit, Rota coram Duran. in *Taurinen. Professionis, dec. 207.* Compendiositas vero Monacelli provenit ex multiplicitate formularum ab hac unica Ritualis Romani extractarum: nam praeter formulam descriptionis Natorum, et Baptizatorum, tradit illam nati ex Pa-

rentibus incertis; illam supplementi caeremoniarum, et denique illam pro Baptizatis Domi ob periculum imminens mortis, illam supplementis caeremoniarum, et denique illam adhibendam in casu quo infans dubie fuerit baptizatus, seu dubitetur de validitate collati Baptismi: quae tamen varietates formularum utiles sunt, et adhibendae in suis casibus.

§. I. Anno Domini ..... Die..... Mensis ..... Ego N. Parochus hujus Ecclesiae S. N. Civitatis, vel Loci N. Baptizavi Infantem, Die..... Natum, vel natam ex N. et N. Conjugibus hujus, vel Parochiae S. N. et ex tali Patria, vel familia. Cui impositum est nomen N. Patrini fuerunt N. Filius N. ex Parochia, seu loco N. et N. Conjux N. Filia N. ex Parochia, seu loco N.

4 *Ego N. Parochus, etc.* Haec eadem Rubrica, ut infra limitatur, si Parochus non sit, qui baptizet, sed Capellanus, vel alius Sacerdos de consensu Parochi. Tunc nomen Baptizatis exprimi debet, ut veritas omnino eluceat in testimonio faciendo.

5 6 *Die.... natum, etc.* Dies nativitatis, quatenus sciri possit, exprimi debet: si vero non innotescat, erit reticendus. Inservit autem haec specialis diei indicatio ad probandam aetatem in illis, qui baptismum protaxerunt per dies, et menses, Narbona *de Aetate. l. 2. c. 2.*

§. II. Si Infans non fuerit ex legitimo Matrimonio natus, nomen saltem alterius Parentis, de quo constat, scribatur (omnes tamen Infamiae vitetur occasio.) Si vero de neutro constat, ita scribatur: *Baptizavi infantem, cujus Parentes ignorantur, etc.*

7 8 9 Prudentia Parochi in hoc valde eminere videbitur si in notandis, seu describendis Baptizatis, sed natis ex Parentibus incertis, caute se gesserit, ita ut nemini infamiam intulerit. Quando vero unus ex Parentibus instet, ut scribatur nomen vel Patris, vel Matris, advertere debet Parochus ne hoc fiat subdole, et malitiose, ad hoc ut tractu temporis, qui testimonium relevaverit, fidem habeat de eo, quod non fuit. Regula itaque certa erit scribere nomen Matris, si certa scia-

tur, non vero Patris, quia hoc est difficilis probationis etiam in Conjugatis, multo minus in solutis: Ad summum adnotare poterit nomen Patris cum clausula; *ut dicitur, ut ajunt, ut relatam fuit, ut instituerunt scribi,*) nusquam tamen hoc fiat, si ex conjugatis natus sit Infans, quamvis suspicio etiam gravis adesset: imo etiam si causa deducta esset ad forum contentiosum, quia Parochi, seu Baptizantis non est judicare de illegitimitate Prolis, ut communiter docent Doctores.

§. III. Si expositus sit infans, exprimatur quo die, ubi, et a quo repertus: et quot dierum verisimiliter sit, et baptizetur sub conditione, si ignoratur fuisse baptizatum.

10 11 12 Non omnes expositi sunt illegitimi, sed derelicti dicuntur, ideo quamvis non constet de eorum Parentibus, attamen legitimi esse possunt. Iste absolute, et absque ulla conditione baptizandi sunt, quoties est omnimoda ignorantia de sibi collato Baptismo, nec ulla datur in oppositum certa conjectura. Si vero haberent appensam collo, vel in alia corporis partem schedulam, in qua esset scriptum recepisse Baptismum, tunc sub conditione baptizari debent, quia schedula potest esse testimonium illusorium ab aliquo Fidei Christianae hoste adductum, ut communiter distinguunt DD. relati a Romagner. *ad Synod. Gerund. l. 3. tit. 18. cap. 7. a 9. Monacell. T. 1. titul. 10. for. 3. num. 3.*

§. IV. Si infans Domi ob imminens mortis periculum baptizatus sit, tunc ita scribatur.

Anno..... Die..... Mensis..... Natus est N. Filius N. Conjugum. etc. ut supra, etc. quem. ob imminens mortis periculum, in Domo rite baptizavit N. Obstetrix probata; vel N. Filius N. ut mihi retulit N.

13 14 Ista descriptio facienda erit a Parocho unice in casu, quo Infans, qui domi baptizatus fuit, ob imminens periculum mortis, idem periculum evaserit: nam si post Baptismum domi natum, mortuus fuerit, nulla de eo fit mentio a Parocho, quia nullam partem in eo habuit, licet Ecclesiasticae sepulturae tradatur. Contrariam opinionem vero sustinet Monacell. *d. l. num. 3. §. si infans, etc.* ante *form. 4.* quae in hoc casu
Com. T. III.—P. 21.

sustineri nequit, nisi dictus Author intelligat, scribendum esse hunc Baptismum privatum tunc, cum scribit in libro mortuorum mortem, et sepulturam Infantis.

Si vero mortis periculum post collatum Baptismum evaserit, tunc pro explendis Sacris Caeremoniis. Infans deferendus est ad Ecclesiam, prout notavimus in *Tit. de Bapt.* et istud caeremoniarum supplementum erit notandum in libro formula sequenti.

§. V. Si supervixerit Infans, et adhibitae sint in Ecclesia Sacrae caeremoniae, ita addatur:

Die..... Ejusdem mensis, ad Ecclesiam portatus est Infans praedictus, ipsique ego Parochus Sacras Caeremonias, et preces adhibui, et N. Nomen imposui.

15 Hinc patet, Nomen imponendum esse Infanti a Parocho baptizante, non vero ab Obstetrice, vel alia persona, quae Infantem baptizaverit in privato loco, ob periculum imminens, quia in illo periculo de salute Animae quaerendum est, non vero de nomine Infantis, cui Ecclesia pia Mater debet nomen imponere. Si vero detur in Baptizante talis ignorantia, vel inadvertentia, ut cum Baptismo, nomen quoque imponatur Infanti; istud nomen erit a Parocho baptizante in faciem Ecclesiae confirmandum, quia Parochus sequi debet voluntatem Parentum, seu deferentium Infantem ad Fontem, quando id postulent, et nomen si vere ab Ecclesia approbatum.

Et quoniam de imponendo nomine primum: Locus est hic admonendi Parochos, sive quoscunque alios ad fontem Baptizantes, hujusmodi nomen imponendum esse ad libitum parentum suorum, dummodo nomina sint decentia, et prout a Rituali nostro praescribuntur.

Potest nomen esse multiplex sive sit masculini, sive faemini generis, et nomina etiam, quae conveniunt masculis, possunt faeminino generi applicari. Prout Hieronimus, Jacobus, Julius, Bartholomaeus, Caspar, et hujusmodi faeminae Baptizandae in actu Baptismi applicari possunt dicendo Hieronyma, Jacoba, Julia, Bartholomaea, Caspara, etc.

Quod si multa essent nomina, nec ita facile memoriae tam cito mandari possent, ut nominentur in forma, et cum aliis verbis recitandis tempore Catechismi, seu Baptismi: non pigeat Parochum, seu alium quemcumque Baptizantem, illa in chartula conscribere et legere toties quoties opus erit illa repetere.

Immo parentum solertiae incumberet hujusmodi nomini no-

mina (praecipue si plura essent et extravagantia) in Pagella conscripta secum ad fontem portare ad illam Parocho seu Baptizanti praebendam, ut hoc pacto expeditius munus suum expediat.

§. VI. Si forte non Párochus, sed alius baptizaverit, id exprimatur.

16 17 Praeter Parochum, seu ejus Capellanum, dari potest, ut ministretur Baptismus ab Episcopo, vel á dignitate Capitulari, et in hoc casu ista specialitas est in libro notanda ad legalitatem ipsius; etiamsi Baptismus non conficeret in Ecclesia, sed in Domo, seu Palatio Principis, prout dictum fuit in *Titulo de Sacramento Baptismi*, §. 3. ubi excipiuntur ab obligatione ad eundi Parochia Regum, et Magnorum Principum Filii. Tunc quamvis Parochus non sit Baptismi ministrator, attamen esse debet praesens, ut omnia videat, quae in libro Parochiali notanda sunt.

§. VII. Si fuerit baptizatus sub conditione, *Si non es baptizatus*: id pariter exprimatur.

18 Quando dubitatur de validitate Baptismi, utpote quia Obstetrix, vel alius Baptizans in periculo Mortis, postea examinatus, recte formam non callere repertus est, vel quia aqua elementaris, qua usus fuit, dubia erat, aut ex alia similia causa, tunc erit Infans rebaptizandus sub conditione, et in partita libri apponendum erit, quod in examine diligenter habito Baptizantis super forma, et modo Baptismi per eum collati, dubitatum fuit de illius validitate, atque ideo rebaptizatus fuit Infans sub conditione: *si valide non es baptizatus, etc.*

19 Dicitur in forma: *ab Obstetrice approbata*, ut intelligat Parochus, quod nulla foemina exercere debet munus obstetricis, antequam sit bene instructa per eum circa materiam, et formam hujus Sacramenti, et ab Episcopo approbata, prout monet S. Carolus *Prov.* 5. et Gavant. *Man. Episc. verb. Baptismus*, numer. 26. quod tradunt communiter Doctores, quos refert Romaguer. *ad Synod. Gerund. lib. 3. tit. 18. cap. 2. numer. 18.*

Insuper additur expressio, seu enuntiatio imminentis periculi mortis, ad demonstrandum, quod seclusa necessitate, et periculo, in collatione Baptismi adhibendae sunt solemnitates ab

Ecclesia praescriptae; alias baptizans absque illis graviter peccaret, Monacell. *d. form. 6. num. 6.*

Rituale Romanum non affert formulam descriptionis Neophytorum baptizatorum, qui ab Hebraismo, seu ab Infidelitate, ad gremium Ecclesiae se conferunt, et tamen ista formula debet esse specialis, et distincta ab aliis supra descriptis ut jam dictum fuit in *Titulo Baptismi Adultorum*, §. 47. V. *Remanet.*

20 Hujusmodi est illa, quam adhibet Ecclesia Cathedralis Ferrariae, in qua frequenter intra annum baptizantur Judaei, et Infideles ad Catholicam fidem conversi. Hanc afferam ad publicam utilitatem, prout sequitur.

Reverendissimus N. N. (Hinc ponatur nomen, et dignitas illius Personae in dignitate constitutae, quae Adultum baptizavit.)

Si vero fuerit Curatus, scribatur hoc pacto.

Ego N. N. Curatus, etc. Exorcizavi, Catechizavi, et solemniter Baptizavi N. N. Hebraeum de Ghetto, vel talis Civitatis (vel illius nationis infidelis; de qua est) Filium N. N. et NN. Conjugum; in Hebraismo, seu inter Turcas, vel alios Infideles commorantem; cui impositum fuit nomen N. Patri- ni fuere N. N. et N. N. quorum unus donavit illi Cognomen- tum de N. etc. Ego. etc.

In quibuscumque tandem formulis Parochus circumstantias omnes supra notatas per totum hunc Titulum apponere non renuat, quia saepe improbanda identitate Personae, in successionibus, et aliis casibus maxime prosunt.

FORMA

DESCRIBENDI CONFIRMATOS

IN SECUNDO LIBRO.

TITULUS DECIMUS NONUS.

SUMMARIUM.

- 1 Occasione Visitationis fieri debet ab Episcopo Confirmatio.
- 2 Aetas confirmati describenda.
- 3 Solemnitas Pontificalis notanda.
- 3 Mares a Foeminis separatim describantur alphabetice.
- 5 Quomodo illegitimi Confirmati notandi sint.

Sequitur Liber ad describendos Confirmatos, qui tamen, ut diximus, non a quobis Parocho habendus est, sed ab illis tantummodo, in quorum Ecclesia ministratum fuit hoc Sacramentum ab Episcopo, Formula est hujusmodi.

§. I. Anno..... Die.....Mensis.....Qui fuit Dies.....
N. Filius N. et. N. Conjugum. Vel N, Filia N, *Si fuerit nupta addatur* Uxor N. Sacramentum Confirmationis accepit a Reverendissimo vel Eminentissimo D. N. Episcopo N. in Ecclesia S. N. Civitatis N. vel loci N. Compater fuit N. Filius N. Parochiae S. N. Civitatis, vel loci N.

1 Pariter in hac forma Monacellus *dict. l. formul. 7.* addit nonnulla ad majorem explicationem Collationis hujus Sacramenti. Et primo: *Occasione Visitationis.* Et hoc ut re-

cordetur Episcopus, quod, ne subdita graventur, conveniens est, ut hoc Sacramentum ministretur occasione Visitationis locorum Dioecesis.

2 Insuper aetatem Confirmati describendam esse dicit, ut notum sit, qua aetate tale Sacramentum susceperit, et an fuerit compos mentis, ut memoriae retineat collationem ejusdem.

3 Addit etiam circa Episcopum, quod fuerit Pontificaliter indutus, ut solemnitas appareat, quae celebratum fuit hoc Sacramentum, de quo vide Pontificale Romanum.

§. II. Marium descriptio in una pagina, seu prima facie salii; Foeminarum vaero in altera sejunctim notetur.

4 Clarius explicat Monacell. *dic. l.* quae praescribuntur in hoc Paragrapho; nam dicit; *Describantur mares separatim a Foeminis, in eodem Libro ordine alphabetico, exprimendo aetatem, et qualitatem Adulorum, praesertim si sint conjugati.*

§. III. Si confirmatus non constet an ex legitimo Matrimonio genitus sit, vel Parentes ignorentur servetur quod in Libro Baptizatorum praescriptum est.

5 Sufficit, ut qui Confirmatos in libro describit, si ejus Parentes incerti sint, scribat haec verba: *N. cujus Parentes ignorantur.* Non debet enim Parochus discernere, seu judicare, an ille sit Spurius, an Legitimus: quod si faceret, damnum, et quidem maximum, inferret Confirmato, qui (hoc non obstante) legitime posset esse procreatus: incertitudo enim Parentum non est sufficiens ratio, ut quis dicatur illegitimus, ex communi Doctorum sententia; et eo magis infamiae occasio daretur, quia Adultus si sit mentis, et rationis compos, deducus suum concipere potest, quod non evenit in scribendis Infantibus baptizatis, quia in illa aetate nihil de se ipso Infans cognoscit, nec erubescere valet eo pacto, quo maximum pudorem concipere posset in adulta aetate, si in conspectu ejusdem pronunciaretur sententia de ejus illegimitate.

FORMA

SCRIBENDI CONJUGATOS

IN TERTIO LIBRO.

TITULUS VICESIMUS.

SUMMARIUM.

- 1 Formula amplianda est, et registranda juxta casus occurrentes.
- 2 Quae sint necessaria, ut scribantur?
- 3 Conditiones omnes scribendae.
- 4 Variatio Formulae quando occurrat?
- 5 Fides denunciationum fieri debent in scriptis, non verbaliter.
- 6 Respicendum est in hoc, tempus futurum.
- 7 Facultas pro exteris danda est ab Ordinariis.
- 8 Dilatio publicationum debet esse in scriptis.
- 9 Conjugati post dilationem publicationum monendi sunt de non detectis impedimentis.
- 10 Denunciations per quas causas omitti possint?
- 11 Facultas conjugendi in scriptis esse debet.
- 12 Ad quid inserviat adnotatio dispensationis?
- 13 Denunciations factae in diversis Parochiis adnotari debent.
- 14 Negligentia Parochorum in scribendis conjugatis damnanda.
- 15 Parochi negligentes puniendi sunt.
- 16 Excusatio de chartulis deperditis non valet.
- 17 Parochi caute se gerant in faciendis attestationibus.

Tertius Liber habendus a Parocho ille est, in quo describendi sunt conjugati suae Parochiae, toties quoties Sacramentaliter contrahunt, seu in primo, seu in secundo, seu in quocumque alio Voto. Formula autem est hujusmodi.

§. I. Anno.....Die.....Mensis..... Denunciationibus praemissis tribus continuis Diebus festivis, quarum prima, die.....secunda, die.....tertia, die.....inter Missae Paro-